

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Tutkimus- ja innovaationeuvosto
Forsknings- och innovationsrådet

Tutkimus- ja innovaationeuvosto

Asialista

Kokous 5/2024

Aika: Keskiviikko 9.10.2024 klo 10-11.30

Paikka: Smolna (Eteläesplanadi 6)

Osallistujat:

Ministerijäsenet

pääministeri Petteri Orpo, puheenjohtaja
valtiovarainministeri Riikka Purra,
tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multala, 1. varapuheenjohtaja
elinkeinoministeri Wille Rydman
opetusministeri Anders Adlercreutz
maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah

Asiantuntijajäsenet

johtaja Riikka Heikinheimo, Elinkeinoelämän keskusliitto
partner Ilkka Kivimäki, Maki.vc
akateemikko, professori Markku Kulmala, Helsingin yliopisto
rehtori Sari Lindblom, Helsingin yliopisto, 2. varapuheenjohtaja
rehtori Vesa Taatila, Turun ammattikorkeakoulu
toimitusjohtaja Antti Vasara, VTT
toimitusjohtaja Kai Öistämö, Vaisala, 3. varapuheenjohtaja

Pysyvät asiantuntijat

alivaltiosihteeri Timo Lankinen, valtioneuvoston kanslia
strategia- ja tutkimusjohtaja Olli Kärkkäinen, valtiovarainministeriö
ylijohtaja Sirkku Linna, opetus- ja kulttuuriministeriö
osastopäällikkö Juhapekka Ristola, työ- ja elinkeinoministeriö
pääjohtaja Paula Eerola, Suomen Akatemia
pääjohtaja Lassi Nojonen, Business Finland

Sihteeristö

pääsihteeri Johanna Moisio, valtioneuvoston kanslia
johtava asiantuntija Antti Pelkonen, valtioneuvoston kanslia
johtava asiantuntija Harri Länsipuro, työ- ja elinkeinoministeriö
johtava asiantuntija Jussi Alho, opetus- ja kulttuuriministeriö

Asialista

1. Kokouksen avaus, päätösvaltaisuuden toteaminen ja ajankohtaiset asiat

Pääministeri Orpo

Neuvosto on päätösvaltainen, kun läsnä on puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan lisäksi vähintään viisi muuta jäsentä ja läsnäolijoista vähintään kaksi on ministereitä.

Esitys: Todetaan kokous avatuksi ja päätösvaltaiseksi. Merkitään tiedoksi ajankohtaiset asiat.

2. Horisontti Euroopan väliarviointi ja EU:n T&K-rahoituksen tulevaisuuden näkymät

Toimitusjohtaja Antti Vasara

Horisontti Eurooppa -puiteohjelman väliarviointi käynnistyi joulukuussa 2023 ja arviointiraportti julkaistaan lokakuussa 2024. Arvioinnin toteuttaa kansainvälinen asiantuntijaryhmä. Toimitusjohtaja Vasara on yksi arviointiryhmän jäsenistä. Arvioinnin on tarkoitus tuottaa sekä strategista neuvonantoa, että konkreettisia ehdotuksia siitä, miten puiteohjelma parhaalla mahdollisella tavalla tuottaa lisäarvoa ohjelman loppukauden ajan ja tulevaisuudessa. Toimitusjohtaja Vasara kertoo arviointiryhmän työskentelyn havainnoista ja mahdollisista suuntaviivoista.

EU:n tulevan uuden monivuotisen rahoituskehityksen osalta valtioneuvosto on laatinut huhtikuussa 2024 ennakkovaikuttamiskannan, josta on annettu E-kirje eduskunnalle (E 31/2024). Valtioneuvoston kannan mukaan ”Suomen prioriteettina on avoimeen kilpailuun ja korkeaan laatuun pohjautuvan tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoituksen nykyistä suurempi osuus.” Lisäksi valmistelussa on valtioneuvoston vaikuttamispaperi koskien EU:n tulevaa TKI-rahoitusta. Vaikuttamispaperi käsitellään EU-asioiden yhteensovittamisjärjestelmässä, jossa valmistellaan Suomen kannanotot EU-asioihin.

Esitys: Neuvosto merkitsee tiedoksi saadun esityksen ja käy keskustelun.

3. T&K-toiminnan strategisten valintojen prosessista päättäminen

Pääsihteeri Johanna Moisio (liite)

Valtion T&K-rahoituksen käytön monivuotisessa suunnitelmassa linjataan, että T&K-toiminnassa ja sen suuntaamisessa tunnistetaan globaalit ja kansalliset yhteiskunnalliset haasteet ja niiden TKI-toimijoille luomat mahdollisuudet Suomen vahvuudet huomioiden. Suunnitelman mukaan tutkimus- ja innovaationeuvoston johdolla tunnistetaan strategisia valintoja osallistavassa ja avoimessa prosessissa. Valintojen tunnistamisen pohjaksi määritellään valintakriteerit. Valintojen tulee perustua tutkittuun tietoon sekä systemaattisesti ja laajasti kerättyyn ajantasaiseen, päivittyvään tietopohjaan.

Sihteeristö on valmistellut parlamentaaristen linjausten, monivuotisen suunnitelman ja neuvoston kesäkuussa 2024 hyväksymän työsuunnitelman pohjalta esityksen kaksivaiheisesta strategisten valintojen tunnistamisen prosessista. Asiasta on keskusteltu neuvoston valmistelevan kokoonpanon 10.9. kokouksessa. Ensimmäisessä vaiheessa tunnistettaisiin olemassa olevia painopisteitä ja muodostettaisiin tilannekuva. Toisessa vaiheessa tunnistettaisiin muodostettavien valintakriteerien perusteella strategisia valintoja.

Pääsihteeri Moisio esittelee esityksen kaksivaiheiseksi prosessiksi ja sen alustavaksi aikatauluksi.

Esitys: Neuvosto käy keskustelun strategisten valintojen tunnistamisen prosessista ja päättää siitä esityksen mukaisesti.

4. Valtion T&K-rahoituksen käytön ja vaikuttavuuden seuranta- ja arviointisuunnitelma
Johtava asiantuntija Antti Pelkonen (liite)

Kesäkuussa 2024 hyväksytyn monivuotisen suunnitelman mukaan valtioneuvosto seuraa valtion T&K-rahoituksen vaikuttavuutta. Seurantaan luodaan aikataulu ja seurannan rakenteet, ja tutkimus- ja innovaationeuvosto valmistelee yhteistyössä ministeriöiden kanssa seuranta- ja arviointisuunnitelman. Neuvoston työsuunnitelman mukaisesti neuvoston on tarkoitus hyväksyä seuranta- ja arviointisuunnitelma joulukuussa.

Liitteenä on seuranta- ja arviointisuunnitelman luonnos. Tutkimus- ja innovaationeuvoston valmisteleva kokoonpano kävi asiasta lähetekeskustelun 10.9. Parlamentaarinen seurantaryhmä käsittelee luonnosta 2.10.

Esitys: Neuvosto käy luonnoksesta keskustelun ja merkitsee esityksen tiedoksi. Seurantasuunnitelmasta päätetään joulukuun kokouksessa.

5. Mahdolliset muut asiat
Pääministeri Orpo

6. Kokouksen päättäminen
Pääministeri Orpo

Liitteet:

Liite 1. Esitys kaksivaiheiseksi prosessiksi: Olemassa olevien painopisteiden tunnistaminen ja tilannekuva 2024–2025 sekä strategiset valinnat 2025 alkaen.

Liite 2. Valtion T&K-rahoituksen käytön ja vaikuttavuuden seuranta- ja arviointisuunnitelma, luonnos.